

Introduction

REPTES DE L'AUDIOVISUAL EUROPEU

Especial *Quaderns del CAC* amb motiu del desè aniversari de l'aprovació de la Llei de creació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

L'any 2000, el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). En el marc del desè aniversari de la formalització de la Llei, el Consell va posar en marxa un procés de reflexió sobre l'àmbit de la comunicació per analitzar els eixos principals de la prestació de serveis audiovisuals amb una perspectiva de futur. Hem volgut dedicar la secció monogràfica d'aquest número de *Quaderns del CAC* a presentar les aportacions d'autors i autores que van acceptar la nostra invitació a participar en aquesta reflexió.

A totes i a tots els agraïm les seves contribucions: aporten elements d'anàlisi i d'avaluació sobre la **protecció dels menors**; el **pluralisme**; la **convergència i l'evolució dels mercats de l'audiovisual**; **internet**; i la **diversitat cultural**, qüestions en les quals, com a autoritat reguladora de l'audiovisual, centrem la nostra tasca i la nostra activitat.

Les autores i els autors coincideixen a caracteritzar el context que analitzen en termes de riscos i d'oportunitats o, dit en altres paraules, de reptes i de desafiaments. Per això hem titulat el monogràfic especial amb motiu del desè aniversari de l'aprovació de la Llei de creació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya "**Reptes de l'audiovisual europeu**".

L'autor invitat d'aquest número, **Miquel de Moragas Spà**, és el representant més il·lustre i reconegut de l'anomenada *escola catalana d'investigació de la comunicació*. En l'article "Internet i canvis en el sistema de comunicació", De Moragas centra les seves reflexions sobre les oportunitats que internet i la nova era digital representen per potenciar l'espai català de comunicació, que ell proposa d'entendre com a *núvol.cat*.

El pluralisme als mitjans de comunicació es considera un dels elements fonamentals per a les democràcies. Una de les funcions específiques assignades per la Llei de creació al Consell de l'Audiovisual és, justament, "assegurar l'observança dels principis de pluralisme polític, social, religiós, cultural i de pensament" (lletra d de l'article 10) en l'àmbit d'actuació que li és propi, és a dir, els mitjans de comunicació audiovisuals de la seva competència.

Dues aportacions d'aquest monogràfic es dediquen especialment al pluralisme. Així, la directora del Programa de gestió de mitjans de comunicació del Centre d'Investigació de Polítiques Culturals de la Universitat de Glasgow, **Gillian Doyle**, a l'article "Economia audiovisual: els mercats audiovisuals a la Unió Europea", se centra en qüestions clau de les polítiques audiovisuals de la Unió Europea com la Directiva de serveis de comunicació audiovisual o la propietat dels mitjans i el pluralisme, i hi examina els reptes i les oportunitats generades per la digitalització i les noves configuracions de la cadena de valor.

La professora, investigadora i directora de l'Interdisciplinary Centre for Law & ICT de la Universitat Catòlica de Lovaina, **Peggy Valcke**, en canvi, focalitza l'anàlisi específicament en el pluralisme al seu text titulat "Desafiaments de la regulació del pluralisme dels mitjans a la Unió Europea: el potencial de la regulació basada en el risc". D'una banda, descriu i comenta els diversos reptes polítics i culturals, econòmics, legals i de regulació als quals s'ha d'enfrontar la Unió Europea en matèria de pluralisme. De l'altra, presenta el projecte Media Pluralism Monitor de la Unió Europea com una via possible per a un model de regulació.

La protecció dels menors és un dels eixos clau de les polítiques audiovisuals de la Unió Europea i un dels àmbits d'actuació del Consell des que es va crear. El nou entorn tecnològic transforma el panorama audiovisual en profunditat, els usos comunicatius i socials. Els professors i investigadors de la Universitat del País Basc **Maialen Garmendia**, **Carmelo Garitaonandia**, **Gemma Martínez** i **Miguel Ángel Casado**, membres del grup d'investigació a Espanya del projecte europeu EU Kids Online, a l'article "Els menors a internet. Usos i seguretat des d'una perspectiva europea", situen les oportunitats i els riscos dels menors a la xarxa, i detallen els resultats principals de l'enquesta a menors usuaris d'internet realitzada en el marc del projecte de recerca.

Un altre repte de l'audiovisual s'emmarca en la "diversitat cultural" al nou entorn digital. A "La diversitat cultural i la societat de la informació: noves configuracions i tendències emergents en qüestions transnacionals", la professora de la

Universitat de la Sorbona de París **Divina Frau-Meigs** explica en profunditat aquest model, començant pel valor de la “diversitat” de les xarxes digitals i passant pel que qualifica de desafiaments transnacionals de les indústries creatives, els béns comuns digitals i la neutralitat de la xarxa.

El nou entorn tecnològic i social planteja, encara, altres desafiaments en relació amb l'audiovisual. Des de l'Observatori Europeu de l'Audiovisual, **André Lange**, amb la col·laboració de **Deirdre Kevin** i **Florence Hartmann**, analitza els canvis del model europeu de televisió a “La fragmentació del model dual europeu en el marc de la convergència”, text publicat originalment en francès.

Audiovisual, internet i protecció dels menors al nou entorn tecnològic; tecnologia, convergència i polítiques públiques, o l'economia de l'audiovisual i la regulació del sector en el marc de la Unió Europea són les línies bàsiques que centren les reflexions de les persones expertes que participen en aquest monogràfic especial de *Quaderns del CAC* amb motiu del desè aniversari de l'aprovació de la llei del CAC.

La secció d'articles de recerca subjectes a revisió inclou quatre contribucions. La primera, “Narratives transmediàtiques, convergència audiovisual i noves estratègies de comunicació”, presenta els resultats de la recerca sobre la producció d'aquest tipus de narratives a Catalunya el 2010-2011 en els diversos gèneres de l'audiovisual. És coordinada per **Carlos A. Scolari** amb la col·laboració de **Sara Fernández de Azcárate, Manuel Garín, Mar Guerrero, Manel Jiménez, Aitor Martos, Matilde Obradors, Mercè Oliva, Óliver Pérez i Eva Pujadas**. L'article “El consum multipantalla. Estudi sobre l'ús de mitjans tradicionals i nous per part de nens, joves, adults i gent gran a Catalunya” s'interessa pels usos de la pantalla com a metàfora del nou ecosistema mediàtic i compara, a Catalunya, el consum de continguts tradicionals i nous en totes les franges d'edat. Coordinat per **Héctor Navarro**, el grup de recerca és integrat per **Zahaira González, Eulàlia Massana, Irene Garcia i Ruth Contreras**. La tercera contribució, signada per **Josep Àngel Guimerà i Montse Bonet**, es titula “El model de negoci en cadena a Catalunya: de l'èxit radiofònic al fracàs televisiu” i analitza l'èxit del sorgiment del model en cadena de ràdio a Catalunya i, sobretot, les raons del fracàs del mateix model aplicat a la TDT local. A l'últim, l'aportació de **Carolina Justo von Lurzer**, “Els usos de l'‘experiència’. Narratives televisives de la prostitució a Argentina”, explora la utilització de l'experiència com a mecanisme autenticant en els discursos televisius realistes a partir d'una mostra de la televisió oberta argentina.

Una dècada després de la creació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya pretenem mantenir viva la reflexió sobre la situació i els reptes de l'audiovisual a Europa perquè, malgrat la crisi econòmica i un cert qüestionament del paper dels organismes reguladors –com el nostre–, apostem per continuar treballant per un model audiovisual europeu. Un model que s'adapti a les noves possibilitats de l'entorn digital, un model democràticament regulat que preservi el pluralisme, la protecció dels menors i la llengua i la cultura pròpies. Un model del qual Catalunya no ha volgut quedar mai al marge.

Ramon Font Bové
President del Consell de l'Audiovisual de Catalunya